

Катерина ГУНЬКО
курсант КП-133 ФПФПКП

Володимир ТИМОФЄЄВ
старший викладач кафедри ТСП,

Науковий керівник:

Дмитро ТІНІН

майор поліції, викладач кафедри ТСП,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(*Dnipropetrovsk State University of Internal
Affairs*), ORCID: 0000-0002-8593-1706

МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ЧИ ЗАСТОСУВАННІ ЗБРОЇ

На сьогоднішній день Україна перебуває в постійній бойовій готовності. Адже, при виявленні агресії потрібно буде захищати територіальну цілісність та кордони нашої держави. Це означає бути готовим до загрози життю та здоров'я кожного військовослужбовця, виявляти героїзм та мужність, прагнути усякою ціною перемогти та бути готовим заради цього принести будь-які жертви. Саме морально-психологічний потенціал визначає здатність витримати таке напруження, не втративши бажання до перемоги. Але, оскільки, духовний потенціал – це загальні можливості, то реальна здатність військ до збройного конфлікту визначається воєнним потенціалом держави та професійно-діяльними навичками [2].

Професійно-діяльній напрям базується на отриманні особою морально-психологічного потенціалу: гуманітарних знань, управлінських, організаційних, а також практично професійних навичок. Особливо важливим аспектом в такій підготовці являється набуття знань та навичок для роботи та поводження з вогнепальною зброєю. Таким чином, бойовий потенціал обороноздатності будь-якої держави визначає морально-психологічний стан військовослужбовців, від яких визначною мірою залежить боєздатність та військова готовність, здатність здійснити поставлені бойові задачі.

Але існують такі проблеми, які впливають на рівень підготовки військовослужбовців, наприклад, неукомплектованість сучасним обладнанням стрілецьких тирів. Неможливість створити умови для наближення до реальності, небезпечності та стресової ситуації, яка потребує миттєвого та логічного вирішення ситуації у обстановці, яка спіткатиме особовий склад під час збройного конфлікту.

Також, ми можемо спостерігати не лише проблеми рівня підготовки, але й проблему недостатньої психологічної підготовки, відсутність психоемоційної

стійкості при виникненні конфліктів у військовослужбовців в середині колективу. Потребує й покращення подальша індивідуальна психологічна підтримка військ під час проходження служби.

На нашу думку, щоб подолати проблему психологічної підготовки особового складу до застосування чи використання вогнепальної зброї, потрібно сформуванню впевненості військ у ефективності та надійності своєї зброї. Це забезпечуватиметься стійкими знаннями тактико-технічної характеристики, матеріальної частини, опанування техніки усунування затримок та несправностей в найкоротший термін, а також доглядати за виданою для користування вогнепальною зброєю. Вимагати знань нормативної бази, адже у своїй діяльності вони повинні дотримуватися та керуватися нормами законів та наказів, а також вмільо застосовувати навички зі стрільби в будь-якій обстановці.

Для того, щоб морально-психологічний потенціал зростає, потрібно підвищувати інтерес військ до стрільби та вивчення вогнепальної зброї, а саме навчати за короткий час усунувати несправності, виконувати правильно та швидко нормативи у складних умовах та обстановці, також це все можна зробити у вигляді змагання. Для підвищення «бойового духу» військового можливо провести практичні вправи зі стрільби в польових умовах, демонструючи при цьому всі можливості індивідуальної зброї.

Спорядження, збирання та розбирання зброї необхідно здійснювати не тільки на стелажах в спеціально обладнаному місці, але й в різних природно-кліматичних умовах, біля машини, в окопі, траншеї чи на брезенті, вдень або в темну пору доби. Адже, впевненість при поводженні зі зброєю зростає у результаті багаторазових тренувань. Дії військовослужбовців повинні обмежуватися та оцінюватися на кожному занятті. Здійснюючи контроль над своїми підлеглими викладачі повинні ураховувати особові індивідуальності, а також психологічні особливості.

Кінцевий результат морально-психологічної підготовки військовослужбовців є готовність до діяльності, адже більшість військових бояться не того, що відбувається під час ведення воєнних дій, а того що може трапитися. Саме це призводить до відчуття стабільного психологічного стресу, що зростає кожен хвилину. Майже кожен військовослужбовець страждає від внутрішньої битви, що діється у його душі. Даний аспект виникає між страхом полягти або бути понівеченим, а також його особистим переконанням про здійснення військового обов'язку. Втім, ми не можемо нічого зробити з нав'язливим почуттям тривоги, яке володіє людиною [1].

Таким чином, формування психологічної готовності – це можливість успішно адаптуватися до будь-яких, у тому числі й до дискомфортних умов професійної діяльності, та ефективно виконувати поставлені завдання. Для того, щоб військовослужбовці діяли упевнено, застосовуючи зброю, їм необхідно розвивати готовність через систему спеціальних вправ та тренувань. Також, їм потрібна переконаність у правомірності власних юридично обов'язкових рішень та дій перед застосуванням зброї, у момент прицільного пострілу для знищення цілі.

---

1. Психічні стани військовослужбовців при підготовці та веденні бойових дій. / Інфопедія, для поглиблення знань. URL: <https://infopedia.su/16xf59.html>

2. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України: Підручник: у 2 ч., ч.1. / колектив авторів; за заг. Ред.. В. В. Стасюка. – К.: НУОУ, 2012. – 682 с.

Алла ДЕМИЧЕВА

к. соц. Н., доцент

Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

СУЧАСНЕ ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ГЛОБАЛЬНИЙ СУСПІЛЬНИЙ РУХ: МІЖНАРОДНИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

Сучасне волонтерство визначається як добровільна, вмотивована, неоплачувана діяльність у вільний від основної роботи час, спрямована на допомогу іншим. Одна з версій пов'язує його виникнення з пропозицією французького журналіста А. Дюман про створення Червоного Хреста (1859 р.), інша відсилає до 20-х рр. ХХ ст., коли у Франції був здійснений перший молодіжний німецько-французький волонтерський проєкт. В США ініціатива волонтерських проєктів йшла не лише від громадськості, а й від політичної еліти, зокрема створення президентом Ф. Рузвельтом волонтерської організації ССС для зниження рівня безробіття, президентом Кеннеді – «Служби миру», президент Б. Клінтон фінансово підтримував волонтерські служби.

У 1990 р. в Парижі на ХІ Всесвітній конференції Міжнародної Асоціації добровільних зусиль була прийнята Загальна Декларація про волонтерську діяльність, згідно з якою волонтерська діяльність розглядається, як інструмент соціального, економічного, культурного, екологічного розвитку [3]. Аналізуючи декларацію, можна сказати, що волонтерство – це добровільний вибір, що виявляє особисті погляди і позиції; це активна участь громадянина у житті людських спільнот; сприяє покращення якості життя, особистому росту та поглибленню відчуття солідарності; сприяє реалізації основних людських потреб заради справедливості та миру у суспільстві; сприяє більш збалансованому економічному та соціальному розвитку, а також створенню нових робочих місць та професій.

З точки зору західної соціології, суспільні рухи досліджуються в трьох класичних парадигмах, зокрема колективної поведінки, мобілізації ресурсів, нових суспільних рухів. На даний час можна казати про поліпарадигмальність у їх вивченні. Сучасне волонтерство можна розглядати як новий соціальний рух. Це поняття у науковий обіг увів А. Мелуччі у 1980-х роках. На новітньому етапі суспільно-політичного розвитку нові соціальні рухи є своєрідною ланкою між політичним і громадянським суспільством, що яскраво репрезентує